

Agerdyrkningsberetning.

(Fra Begyndelsen af Juni.)

Som i forrige Beretning fremhævet har Vejret ingenlunde været gunstigt i Vinter, Frosten kom tidlig, bragte i November en Del Sne, som tøde og frøs gjentagne Gange og dannede mange Steder Flager af Sneis; senere var Barfrosten stærk, ofte ledsaget af Storme, men værst blev den stærke Barfrost i Marts og ind i April og den efterfulgtes af Kulde og Nattefrost i en stor Del af April og Maj, ja Nattefrosten vedblev at være stærk enkelte Nætter helt op til Slutningen af Maj. Men hertil kommer, at baade Vinter og især Foraaret har været overordentlig tør, saa at man i mange Egne intet gjennemblødende Nedslag har havt siden i Efteraaret, hvorfor ogsaa Vandsteder og selv mange Brønde allerede ere tørre. Jorden havde derfor en meget ringe Vintervæde i sig, da Foraaret kom, og dettes Tørke har yderligere udtømt Jordfugtigheden, hæmmet Væksten og vanskeliggjort Spiringen. Lyde disse Klager end med noget ulige Styrke fra de forskjellige Egne, gaa de dog overalt i samme Retning, med Undtagelse af Bornholm, hvorfra der netop klages over det overvættets stærke Nedslag i April og første Del af Maj, dels i Form af Sne, dels som Regn, saa Jorden er blevet klasket sammen, hvilket i Forbindelse med at Kulden her har været endnu strængere end i de andre Egne ogsaa have givet denne Ø særlige ugunstige Vegetationsforhold.

Rugen er især blevet trykket af disse Vejrforhold. Ved tidlig Saaning paa gode og kraftige Jorder staaer den dog nogenlunde, om end langt fra saa godt, som man havde ventet, men i sin store Almindelighed er den kun

tarvelig og navnlig meget tynd og især i Jylland tillige kort, saa den efter al Rimelighed kun vil give lidt til Fyld, om end de ret smukke Ax forholdsvis ville kunne give et bedre Udbytte i Skjæppen. Men al den Rug, der enten er saæet sent, eller paa høj let Jord, som i Jyllands lettere Egne, eller paa lav fugtig Jord staaer derimod meget simpelt, og fra enkelte Egne meldes at en Del Rug er blevet ompløjet. Simplest synes Rugen at være i Fyen, i det nordlige, midterste og vestlige Jylland; bedst derimod i Søllands gode Egne, samt Falster og tildels Lolland.

Hveden har bedre taalt det ugunstige Foraar, om den end naturligvis ogsaa bærer Mærker af det. Den maa paa alle veldyrkede Jorder siges at staa ret godt; nogle Steder endog meget godt. Kun hvor Square-head Hveden er saæet sent, — medens den fremfor nogen anden Hvedeart kræver at saaes meget tidlig —, tog den i Vinterens og Foraarets Løb saa megen Skade, at den enkeltvis maatte ompløjes, men ellers lyde Beretningerne paa, at den, om end en Del trykket i April, nu har taget sig saa godt op, at den kan staa fuldt Maal med de andre Hvedesorter.

Vaarsæden. Den ordentlig efteraarsplojede Jord var efter Barfrosten i Marts udmærket bekvem i April, og den tidlig saaede Vaarsæd blev derfor lagt fortrinlig, og laa den end lidt længe i Jorden, kom den dog smukt op og har ogsaa hidtil paa alle kraftige veldyrkede Jorder holdt sig ret godt trods Tørken. Men helt anderledes er Forholdet med den sent saaede Vaarsæd, og af denne findes der forholdsvis meget iaar, dels fordi man ikke blev færdig med Pløjningen i Efteraaret, hvilket er en meget følelig Ulempe, især naar der faaes sent Foraar, dels fordi man frygtede for at Jorden var for kold, og dels ogsaa sine Steder fordi man ventede efter Regn, men alligevel tilsidst maatte saa i en stærk udtørret Jord. Paa alle saadanne Marker er Sæden spiret meget simpelt og uensartet, paa mange Marker er ikke Halvdelen kommet op, og i det Sted breder en Masse Ukrud sig paa de tynde Agre. Hvis der derfor ikke snart kommer god Regn, vil ogsaa Vaarsædsmarkerne mange Steder blive simple. Bedst har Spiringen gaaet for sig, hvor man har radsaaet, og Erfaringerne fra dette Foraar ville sikkert skaffe Raadsaeningen en Del Udbredelse. At Vaarsæden særlig staaer simpelt i de lette og sildige Egne i det nordlige og nordvestlige Jylland er forstaaeligt; i de frugtbare Egne, særlig paa de sydlige Øer, hvor man har passet paa Vinter-

væden, staaer Vaarsæden meget godt; kun ere Ærter og Vikker hist og her en Del angrebne af Insekter.

Roemarkerne se de fleste Steder tarvelige ud. Kun hvor de bleve saaede i sidste Halvdel af April i kraftig Jord og med Omhu for Bevarelse af Fugtigheden staa de ret godt, naar de ere saaede tilstrækkelig tykt til at den store Mængde Jordlopper ikke have kunnet faa Bugt med Rutabagamarkerne. Men som oftest er Udsæden faldet senere i en ofte stærkt gjennemarbejdet og derved udtørret Jord, og da Regnen er udebleven, er Spiringen i saadanne Marker meget mangelfuld, og Rækkerne staa fulde af lange Spring, dels ere de faa fremspirede Planter blevne bortædte af Jordlopper og Markerne saa tynde eller nøgne, at de nødvendigvis maa ompløjes for da enten at omsaaes eller, hvor man har sikkret sig Planter i Plan-tebede, at tilplantes.

Kløvermarkerne toge hist og her, navnlig paa side Steder, hvor Planterne frøs op, megen Skade i Vinter og det tidlige Foraar, men senere have de bedret sig kjendelig, og hvor man har saaet rigeligt Frø og af passende Græsarter staa Markerne tætte, men Tørken hindrer Kløvereren i at faa Længde, saa Høavlet allerede af den Grund vil blive ringe. Hvor Kløver-Græsmarkerne ikke ere behandlede med Omhu, ere de ofte meget simple, og da Kvæget sloges ud, bleve Markerne hurtig medtagne uden at skyde kraftig paany. En snarlig god Regn kan imidlertid bedre meget herpaa.

Engene ere formedelst Kulden ført sent komne i Groning, særlig paa de tørveagtige Enge, hvor Frostens bliver siddende længe; ligesaa have ogsaa de højtliggende Enge været stærkt trykkede af Tørken. De gode Vandingsenge ere vel ogsaa sildige, men dog hjulpe stærkt frem ved den gode Varme i sidste Halvdel af Maj.

Vinterfodringen har været kraftigere iaar end almindelig, takket være det store Hø- og Halmforraad, den tiltagende Roedyrkning, og at meget Korn kun egnede sig til Opfodring. Da Kvæget blev sat paa Græs, i Regelen i sidste Halvdel af Maj, var det derfor i en mere end almindelig god Foderstand, og tæredes der end formedelst den lange Fodertid og det udroe Foder stærkt paa dette, saa slog det dog til, saa at sige alle Steder, og mange Steder blev en Del tilovers, om just ikke saa meget, som man havde ventet.

Mælkeudbyttet har dels paa Grund af den gode

Fodring, dels fordi Kvæget kom paa Stald i Efteraaret i godt Huld, været større end almindeligt, og klages end somme Steder over at der er brugt megen Mælk til 1 Pd. Smør, saa hjælper paa den anden Side Anvendelsen af Centrifugen mange Steder til en Forøgelse af Smørudbyttet. Skjøndt Smørpriserne faldt tidligere end sædvanligt, har Udbyttet af Mejerierne dog været ret tilfredsstillende. Kun lyder der en almindelig Klage over den store Overproduktion af Ost, som man mener fortrinsvis bevirket ved de mange Fællesmælkerier, og Nødvendigheden af at der virkes for Tilberedningen af en bedre Ost eller for en anden og fordelagtigere Anvendelse af den skunmede Mælk fremhævedes stærkt. I flere Beretninger omtales det glædelige Faktum, at Smørret paa de mindre Gaarde forbedres, og som en væsentlig Grund hertil nævnes, at de mindre Gaarde bryde med Landhandlerne og sende deres Smør i Ottinger til Forhandling i Kjøbenhavn, hvorved langt bedre Priser naaes.

Fedningen har for alle, der solgte tidlig, været meget fordelagtig, men i April og Maj have Priserne været kjendelig lavere, og hvor Indkjøbet er skeet til høje Priser i Efteraar eller især i Midtvinter, har Udbyttet været tarveligt. Fra det nordvestlige Jylland er der iaar sendt mange Kreaturer til Marsken. — De Hindringer mod vor Svinehandel paa Hamburg, hvormed der i Begyndelsen af April truedes, ere ikke blevne virkeliggjorte, men have dog affødt et Forsøg paa at iværksætte en Svineudførsel til Holland, der som Konkurrance med Hamburg vil være ønskelig, hvis tilfredsstillende Trafikforhold og Priser kunne naaes, hvilket endnu ikke er godtgjort.

Læmningen har i det Hele taget været ret heldig, om der end fra enkelte Sider meldes baade om at det lange kolde Foraar har været uheldig for den, og at en Del Faar ere døde som Følge af det fugtige Efteraar ifjor. Da Uldfabrikanterne ere mindre vel fornøjede med Dishleyulden, vinde de nyere engelske Racer Indgang. En Beretning fra Vestjylland tager Ordet for at lægge større Vægt paa Faareholdet og først sælge Lammene til England i 2det Aar, da deres Priser ikke ere undergivne saa store Omskiftninger som Kvæget.

Frugttræerne have blomstret særdeles godt.

Oldenborrerne ere i nogle Egne blevne bekæmpede med Kraft, og Statens Bidrag er blevet anvendt i rigeligt

Maal, men mange Steder har man været ligegyldige overfor denne Sag og vil sikkert mærke Følgerne deraf.

Arbejderforholdene ere i de fleste Egne vanskeligere end tidligere. Det er dels den stærke Udvandring ifjor, dels de nye Baneanlæg i Fyen og Jylland der volde dette. Lønnen er derfor steget lidt, men volder dog ikke Vanskelighed, naar blot Folkene ere tro og paalidelige. Stærkest og almindeligst lyde Klagerne over Vanskeligheden ved at faa Mejeripiger, skjøndt Sommerlønnen til disse ofte er steget til 90 Kr. eller endog derover, foruden stort Salær til Fæstemændene, men færre og færre ville malke og den udvidede Mejeridrift kræver dog stadig flere Hænder. De svenske Mejeripiger, hvoraf mange komme herover, ere gjennemgaaende ret flinke, de danske ofte kun simple.

De særlige Punkter, der ville være at fremdrage af de enkelte modtagne Beretninger, kunne først meddeles i næste Hefte af Brist paa Plads.

Forhandlinger vedrørende vor Svineudførsel.

Da der i Foraaret syntes at være Fare for, at de af den tyske Regjering paatænkte Bestemmelser og Foranstaltninger vilde medføre en væsentlig Indskrænkning i vor frie Afsætning af Svin til Hamburg, besluttede Præsidiet at indgaa til Regjeringen med en udførlig Fremstilling af det Omfang, denne Handel efterhaanden havde naaet, og af de Ulemper, en pludselig Indgriben i og Omordning af disse Forhold vilde medføre. De nødvendige Data til Belysning heraf vare samlede, da Selskabet modtog en Meddelelse fra Grosserer-Societetet om, at ogsaa Handelsstandens Interesser vare stærkt berørte af den Ordning, Sagen vilde faa, og det foreslog Selskabet at arbejde i Fællesskab i denne Sag. Præsidiet billigede Forslaget og indbød Delegerede fra Grosserer-Societetet til en Forhandling, ved hvilken man enedes om Hovedpunkterne i de Indstillinger, hver Part for sig vilde tilstille Regjeringen, og i hvilke Selskabet vilde lægge Hovedvægten paa, at vor frie Svineudførsel til Hamburg blev bevaret uden hæmmende Baand, medens Grosserer-Societetet vilde lægge Hovedvægten paa, at der ikke for at bevare vor forholdsvis ubetydelige Flæskeindførsel i Hamburg af vor Regjering blev givet noget Tilsagn, der kunde skade den betydelige Import her til Landet af amerikansk Flæsk dels til eget Brug dels som Transit navnlig til Sverrig, som i de senere Aar havde udviklet sig, ligesom ogsaa Societetet stærkt vilde fraaade nogen

Foranstaltning, der kunde officere Indførselen af levende Svin fra Sverrig til Danmark, ikke blot fordi de kjøbenhavnske Svineslagterier væsentlig vare baserede herpaa, men navnlig fordi Kvægindførselsforbudene noksom havde viist, hvor uheldig Indskrænkninger af denne Art vare for det gjensidige Forhold mellem de to Lande og for de store Handelsinteresser, der paa andre Omraader knyttede dem sammen. I hvert Fald maatte Handelsstanden stærkt tilraade, at Regjeringen søgte Forhandling med den svenske Regjering om disse Forhold, inden den tog nogen Beslutning, der vilde medføre en Forandring af de bestaaende Trafikforhold. Ved samme Lejlighed forhandlede man med Grosserer-Societetets Delegerede om Samvirken i Tilfælde af, at andre Handelspladser skulde vælges for vore Svin og vort Flæsk, og Tanken henledtes i saa Henseende paa Rhinprovinserne, Holland og Belgien. Af denne Grund indhentedes af Sekretariatet dels gennem det statistiske Bureau, dels gennem Konsul Brandt i Amsterdam Oplysninger om Ind- og Udførsel samt Forbrug og Omsætningsforhold i Holland og Belgien vedrørende Svin, Flæsk og Kreaturer, for at det paa Basis deraf kunde afgjøres, om der var tilstrækkelig Grund til at lade Forholdene undersøge paa Stedet. Inden Beslutning herom var tagen, modtoges fra Fællesforeningen af jydsk Landboforeninger en indtrængende Henvendelse om ufortøvet at lade de nævnte Forhold undersøge ved Konsulenten i Husdyrbrug, Dyr læge Jessen, da der blandt Landmændene var megen Bevægelse for denne Sag, og det gjaldt om, at den fra først af førtes ind i den rette Gænge, og at ikke de mulige Chancer, der maatte være for et for os fordelagtigt Marked i de nævnte Lande, forspildtes. Præsidiet saa heri en yderligere Opfordring til at lade Forholdene undersøge paa Stedet og opfordrede Hr. Jessen til strax at afrejse til Hamburg, Holland og Belgien i det givne Øjemed. Paa Grund af det forestaaende Landmandsmøde i Aalborg, hvorved Hr. Jessen skulde fungere som Dommer, blev hans Ophold paa de nævnte Steder kortere,

end man havde ønsket, og navnlig naaede han ikke, som tilsigtet, at strække sine Undersøgelser ind paa det nordfranske Marked.

I et Bestyrelsesmøde, som det kgl. Landhusholdnings-selskab afholdt i Aalborg d. 25de Juni d. A., gav den ledende Præsident, Hofjægermester, Greve Danneeskjold-Samsøe først en Meddelelse om de ovennævnte Forhandlinger, hvorefter Konsulent Jessen meddelte Hovedpunkterne af de paa hans Rejse indsamlede Oplysninger, der noget udførligere findes gjengivne i efterstaaende Rejsebetretning fra Hr. Jessen.

Til hans Foredrag knyttede sig paa Grund af den fremrykkede Tid kun en kort Diskussion, idet

Etatsraad Eckardt udtalte, at de Mænd i det sydlige Jylland, der havde sendt Kvæg samtidig til Rotterdam og London, havde været bedst tilfredse med de fra det første Sted hjembragte Resultater.

Kammerherre, Baron Wedell til Overdrevsgaarden anmodede Konsulent Jessen om at skildre Hamburgs Svinemarked.

Konsulent Jessen. Der holdes daglig 2 Markeder paa Sternschanze, nemlig om Formiddag med jyske Svin, om Eftermiddag med de fra Øerne komne. Svinene gjenemsøges af følgende forskellige Slags Opkjøbere: først komme Opkjøberne for Sengsvins Slagterierne, dernæst for Exportørerne og saa for Slagterne til Forbrug paa Stedet og til Proviantering. Paa denne Maade klaredes Markedet ud i en forbausende kort Tid, indtil 1000 Svin i mindre end et Par Timer, men Taleren havde ikke Indtrykket af, at Kommissionærerne havde nogen væsentlig bestemmende Indflydelse paa Priserne. De sjællandske Svin vare fastere og bedre end de jyske og bleve almindelig foretrukne.

Etatsraad Tesdorpf skal næst at stadfæste disse Oplysninger tilføje, at der ved Siden af de enkelte Exportører i Hamburg tillige jævnlig indfinder sig Opkjøbere fra Rhinen, Holland og Belgien, og at i de Uger, da disse besøge Hamburgermarkedet, løftes Priserne kjendelig paa de Svin,

der ikke gaa til England. En stor Pølsefabrikant fra Bruns-
vig, der ugentlig bruger 3—400 Svin, har for ikke lang
Tid siden været her for at undersøge Forholdene, og han
har meddelt at ville spare 3 à 4 Reichsmark pr. Svin (ikke
Sengsvin) ved at tage dem over Lübeck og Büchen iste-
detfor over Hamburg. Den store Svineslagter Koopmann
i Hamburg slagter i Regelen 5000 Svin om Ugen, enkelte
Dage 11—1200 Svin; han har en irsk Sorterer, da Sor-
teringen er en Hovedsag. Om Foraaret maa man helst
komme med Sengsvin, om Efteraaret med sværere Svin.
